

Marking Scheme.....2024 – Punjabi (004)
ਅੰਕ ਯੋਜਨਾ/ਪੜਤਾਲ-ਯੋਜਨਾ : .....2024-ਪੰਜਾਬੀ (004)

ਜਮਾਤ : ਬਾਰੂਵੀਂ
 ਵਿਸ਼ਾ : ਪੰਜਾਬੀ

ਕੋਡ ਨੰ. : 532
 ਕੁਲ ਅੰਕ : 80

ਉਪ-ਪਰੀਖਿਅਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਪੂਰਵਕ ਅਧਿਐਨ ਕਰਕੇ ਉੱਤਰ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੋ। ਜੇਕਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੂਰੇ ਅਤੇ ਸਹੀ ਹਨ ਕੀਤੇ ਹੋਣ ਤਾਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅੰਕ ਦੇਣ ਤੋਂ ਸੰਕੋਚ ਨਾ ਕਰੋ।

ਆਮ ਹਿਦਾਇਤਾਂ :

- (i) ਪਰੀਖਿਅਕ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਮ ਸੰਕੇਤਾਂ ਵਿਚੋਂ ਲੰਘਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।
- (ii) ਮਾਰਕਿੰਗ ਸਕੀਮ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।
- (iii) ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਗਲਤੀਆਂ ਜਾਂ ਰੇਖਾਂਕਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।
- (iv) ਜੇਕਰ ਜਵਾਬ ਬਿਲਕੁੱਲ ਸਹੀ ਹਨ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਅੰਕ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਸੰਕੋਚ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ
- (v) ਪਰੀਖਿਅਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਅੰਕ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਅਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏਗਾ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਸਾਖ ਨੂੰ ਵੀ ਵਧਾਏਗਾ।
- (vi) ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਇੱਕ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਜਵਾਬ ਲਿਖਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਮਾਰਕਿੰਗ ਸਕੀਮ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਹੈਂਡ-ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਦੀ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।
- (vii) ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਇਕ ਵਾਧੂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉੱਚ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੇ ਯੋਗ ਉੱਤਰ ਨੂੰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
- (viii) ਹੈਂਡ ਐਗਜ਼ਾਮੀਨਰ ਮਾਰਕਿੰਗ ਸਕੀਮ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਦੀ ਮਾਰਕਿੰਗ ਦੇ ਮਿਆਰ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣਗੇ।

- (ix) ਮੁੱਖ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜਵਾਬਾਂ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ, ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਅਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਆਪਣੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ। ਸਲਾਹ ਜੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਨਾਮ ਬਦਨਾਮ ਹੋਵੇਗਾ।

ਜਰੂਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ :

- (i) ਮਾਰਕਿੰਗ ਸਕੀਮ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ ਉਦੇਸ਼ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਮਾਰਕਿੰਗ ਸਕੀਮ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਜਵਾਬ ਅੰਕ ਅੰਤਿਮ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਹ ਸੂਚਕ ਅਤੇ ਸੰਕੇਤਕ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਪਰੀਖਿਆਰਥੀ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵੱਖਰੇ ਪਰ ਢੁੱਕਵੇਂ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਢੁੱਕਵੇਂ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।
- (ii) ਸ਼ੁੱਧ, ਅਰਥਪੂਰਨ ਅਤੇ ਸਟੀਕ ਜਵਾਬਾਂ ਲਈ ਉਚਿਤ ਭਾਗ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।
- (iii) ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਦੁਆਰਾ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।
- (iv) ਸਪੈਲਿੰਗ ਦੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਅਤੇ ਡਾਇਵਰਸਨ (ਵਿਸ਼ਾਂਤਰ) ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਅੰਕ ਦੇ ਕੇ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਨਾ ਕਰੋ ।
- (v) ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੇ ਹੁਨਰ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।
- (vi) ਮੁੱਖ-ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕਾਂ ਨੂੰ ਉੱਤਰ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਸਿਰਫ ਮਾਰਕਿੰਗ ਨਿਰਦੇਸ਼/ਹਦਾਇਤਾਂ ਹੀ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਜੇਕਰ ਜਵਾਬ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਜਵਾਬ ਸਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਪਰੀਖਿਅਕ, ਮੁੱਖ-ਪਰੀਖਿਅਕ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੇ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ	ਭਾਗ ਨੰਬਰ	ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਭਾਗ ਉਪ- ਭਾਗ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਉੱਤਰ	ਅੰਕ ਵੰਡ	ਪੂਰਨ ਅੰਕ	ਟਿੱਪਣੀਆਂ/ਸੰਕੇਤਕ ਨੁਕਤੇ
----------------	-------------	--	------------	-------------	--------------------------

ਭਾਗ (ੳ)

1.				5	
		ਸਿਰਲੇਖ : ਸਚ ਤੇ ਝੂਠ ਸੰਖੇਪ : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਪਣੇ ਬਿਬੇਕ ਅਨੁਸਾਰ ਲਿਖਣ	2 3		ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਿਰਲੇਖ ਦਾ ਹੋਰ ਵੀ ਢੁੱਕਵਾ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸੋ ਸਹੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਬਣਦੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
2.		ਕੋਈ ਇਕ ਕਹਾਣੀ ਈਮਾਨਦਾਰੀ ਦਾ ਫਲ ਮਿੱਠਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਗਰੀਬ ਲਕੜਹਾਰਾ, ਈਮਾਨਦਾਰ, ਜੰਗਲ ਵਿਚ ਲੱਕੜ ਕਟਦਾ ਤੇ ਵੇਚਦਾ, ਨਦੀ ਦੇ ਕੰਢੇ ਉਤੇ ਕੱਟਣਾ, ਕੁਹਾੜਾ ਨਦੀ ਵਿਚ ਡਿਗਣਾ, ਕੰਢੇ ਬੈਠ ਕੇ ਰੋਣਾ, ਪਾਣੀ ਦੇ ਦੇਵਤਾ ਦਾ ਆਉਣਾ, ਪੁੱਛਣਾ, ਵਾਰੋ-ਵਾਰੀ ਸੋਨੇ ਦਾ ਚਾਂਦੀ ਕੁਹਾੜਾ ਦੇਣਾ, ਲਕੜਹਾਰੇ ਨੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਅੰਤ ਵਿਚ ਲੋਹੇ ਦਾ ਕੁਹਾੜਾ, ਲੱਕੜਹਾਰਾ ਖੁਸ਼, ਤਿੰਨੋਂ ਕੁਹਾੜੇ ਮਿਲਣਾ, ਸਿੱਟਾ।	5	5	ਇਹ ਨੁਕਤੇ ਪਰੀਖਿਅਕ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਸਨ। ਬਣਦੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।

		ਜਾਂ			
		<p>ਸਹਿਜ ਪਕੇ ਸੌ ਮੀਠਾ ਹੋਏ</p> <p>ਖਰਗੋਸ਼ ਤੇ ਕੱਛੂਕੁੰਮੇ ਦੀ ਦੌੜ, ਖਰਗੋਸ਼ ਦਾ ਰਸਤੇ ਵਿਚ ਸੌਣਾ, ਕੱਛੂਕੁੰਮੇ ਦਾ ਲਗਾਤਾਰ ਚਲਣਾ, ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਖਰਗੋਸ਼ ਦੀ ਨੀਂਦ ਖੁਲਣੀ ਦੌੜਨਾ ਤੇ ਹਾਰਨਾ, ਕੱਛੂਕੁੰਮੇ ਦਾ ਜਿੱਤਣਾ, ਸਿੱਟਾ</p> <p>ਜਾਂ</p>	5		
		<p>ਜਿਸ ਦੀ ਲਾਠੀ ਉਸ ਦੀ ਭੈਂਸ</p> <p>ਇਕ ਬਘਿਆੜ, ਨਦੀ ਦੇ ਕੰਢੇ ਤੇ ਪਾਣੀ ਪੀ ਰਿਹਾ, ਲੇਲੇ ਨੂੰ ਵੀ ਵੇਖਿਆ ਪਾਣੀ ਪੀਂਦੇ, ਦੇਖ ਕੇ ਭੁੱਖ ਲੱਗਣਾ, ਕਹਿਣਾ ਤੂੰ ਪਾਣੀ ਜੁਠਾ ਕਿਉਂ ਕਰ ਰਿਹਾ, ਲੇਲੇ ਦਾ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਕਹਿਣਾ ਪਾਣੀ ਤਾਂ ਆਪ ਵਲੋਂ ਆ ਰਿਹਾ, ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਾਉਣਾ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਕਿਉਂ ਕੱਢੀਆਂ, ਲੇਲੇ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਮੈਂ ਤਾਂ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਹਾਂ, ਫੇਰ ਤੇਰੇ ਪਿਓ ਨੇ ਕੱਢੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਕਹਿ ਕੇ ਝਪਟਾ ਮਾਰ ਕੇ ਖਾ ਜਾਣਾ, ਸਿੱਟਾ</p>	5		
3.		<p>ਕਿਸੇ ਇਕ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਦੀ ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾਵਾਂ</p> <p>ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ</p> <p>ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਬਾਨੀ, ਜਨਮ ਸਮੇਂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਅਵਸਥਾ, ਬਚਪਨ ਤੇ ਵਿਦਿਆ, ਵਿਆਹ</p>	5	5	ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ

		<p>ਤੇ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਵਿਚ ਮੋਦੀਖਾਨਾ ਚਲਾਉਣਾ, ਭੇਖਾ-ਪਾਖੰਡਾ ਦਾ ਅਧਿਐਨ, ਵੇਈ ਪ੍ਰਵੇਸ਼, ਉਦਾਸੀਆਂ, ਰੂਹਾਨੀ ਸਿੱਖਿਆ, ਮਹਾਨ ਕਵੀ ਤੇ ਸੰਗੀਤਾਚਾਰੀਆਂ, ਨਿਡਰ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਅੰਤਮ ਸਮਾਂ ਜਾਂ</p>			<p>ਲੇਖਨ ਤੇ ਸਮਝ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਬਣਦੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।</p>
		<p>ਦਮੋਦਰ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਹੀਰ-ਰਾਂਝਾ ਲਿਖਣਾ, ਜਨਮ ਪਰਿਵਾਰ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਪਤਾ ਨਹੀਂ, ਜਾਤ ਦਾ ਗੁਲਾਟੀ, ਝਾਂਗੀ ਉਪ-ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਕਿੱਸਾ ਲਿਖਣਾ, ਚੌਕਲੀਏ ਦਵਈਏ ਦੀ ਵਰਤੋਂ, ਕਹਾਣੀ ਸੰਜਮ ਭਰਪੂਰ, ਸਮਕਾਲੀ, ਸਮਾਜਿਕ ਜੀਵਨ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬ, ਕਿੱਸਾ-ਕਾਵਿ ਦਾ ਪਿਤਾਮਾ ਜਾਂ</p>	5		
		<p>ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਵਿਤ੍ਰੀ ਤੇ ਵਾਰਤਾਕਾਰ, ਜਨਮ 31 ਅਗਸਤ 1919, ਬਚਪਨ ਤੇ ਜਵਾਨੀ ਲਾਹੌਰ, 1947 ਤੱਕ ਲਾਹੌਰ ਰੇਡੀਓ ਲਈ ਗੀਤ, ਦੇਸ਼-ਵੰਡ ਮਗਰੋਂ ਦਿੱਲੀ, ਕਵਿਤ੍ਰੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਬਣ ਗਈ, ਪੱਥਰ ਗੀਟੇ, ਸਰਘੀ ਵੇਲਾ ਵਿਚ ਉਸ ਦਾ ਕਾਵਿ-ਰਚਨਾ ਦਾ ਸਿਖਰ, 31 ਅਕਤੂਬਰ 2005 ਨੂੰ ਲੰਮੀ ਬੀਮਾਰੀ ਪਿਛੋਂ ਅਕਾਲ</p>			

		ਚਲਾਣਾ।			
4.	(i)	1469 ਈ. ਵਿਚ (ਅ)	1	5	ਜੇ ਉੱਤਰ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ (ਓ, ਅ, ਏ, ਸ) ਦੇ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਅਰਥ ਵੀ ਲਿਖੇ ਤਾਂ ਨੰਬਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
	(ii)	ਸ਼ੇਖ ਫਰੀਦ ਜੀ (ਓ)	1		
	(iii)	ਹੀਰ-ਰਾਂਝਾ (ਏ)	1		
	(iv)	ਅਠਾਰ੍ਹਵੀਂ (ਓ)	1		
	(v)	ਦੁਖ-ਸੁਖਾਂਤ (ਏ)	1		
5.	(i)	ਰਾਣਾ ਸੂਰਤ ਸਿੰਘ (ਸ)	1	5	ਜੇ ਉੱਤਰ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ (ਓ, ਅ, ਏ, ਸ) ਦੇ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਅਰਥ ਵੀ ਲਿਖੇ ਤਾਂ ਨੰਬਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
	(ii)	ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ (ਓ)	1		
	(iii)	ਕਾਗਜ਼ ਤੇ ਕੈਨਵਸ (ਓ)	1		
	(iv)	ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ (ਅ)	1		
	(v)	ਨੰਗੀ ਧੁੱਪ (ਅ)	1		
6.	(i)	ਕਲਾਕਾਰ	1	5	ਉੱਤਰ ਸਹੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪੂਰੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
	(ii)	ਕਹਾਣੀ ਰਚਨਾ	1		
	(iii)	16 ਨਵੰਬਰ 1934	1		
	(iv)	ਸਰਬਾਂਗੀ	1		
	(v)	ਪੰਜ ਦਰਿਆ	1		
ਭਾਗ (ਅ)					
7	(i)	ਆਪਣੇ ਬਾਰੇ	1	3	ਉੱਤਰ ਸਹੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪੂਰੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ
	(ii)	ਸ਼ਹਿਰ ਵਰਗਾ	1		
	(iii)	ਜੋ ਸਦਾ ਸੂਲ ਉੱਤੇ ਬੈਠਦੀ	1		

		ਹੈ			
8	(i)	1960 (ਓ)	1	3	
	(ii)	ਛੇ (ਅ)	1		
	(iii)	ਦਿੱਲੀ (ਓ)	1		
(9)	(i)	ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਡਾਲਰ ਹੋਰ	1	3	ਉੱਤਰ ਸਹੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪੂਰੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
	(ii)	ਆਸਾ ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਤੋਂ	1		
	(iii)	ਯੂਰਪੀਨਾਂ ਦੀ	1		
(10)	(i)	ਨੋਟ : ਕਿਸੇ ਦੋ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇਕ ਅਦਭੁਤ ਮਨੁੱਖ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਰੱਬੀ ਭੇਤ ਲੁੱਕਿਆ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।	2	4	ਉੱਤਰ ਸਹੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪੂਰੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
	(ii)	ਇਸਤਰੀ (ਪਤਨੀ) ਜੋ ਕਿ ਪਤੀ ਦਾ ਦਿੱਤਾ ਅੰਨ ਖਾਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਵਿਆਹ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ।	2		ਉੱਤਰ ਸਹੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪੂਰੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
	(iii)	ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਆਪ ਤਾਂ ਭਰ ਜਵਾਨ ਹੈ, ਉਸਦੇ ਅੰਦਰ ਕਾਮ-ਵਾਸ਼ਨਾ ਦੀ ਅੱਗ ਭੜਕ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰ ਬਾਬਲ ਨੇ ਵਰ ਮੇਚ ਦਾ ਨਹੀਂ ਲੱਭਿਆ	2		
11.	(i)	ਦੋ ਰੰਗਾ ਹੈ, ਘਰ ਵਿੱਚ ਕੋੜਾ, ਕੁਰੱਖਤ, ਸਭ ਨੂੰ ਦਬਾ ਕੇ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਪਰੰਤੂ ਕਲੱਬ ਵਿਚ ਮਿਸਿਜ਼ ਡੇਵਿਡ ਨਾਲ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਡਾਂਸ ਕਰਦਾ ਸੀ।	2	4	ਉੱਤਰ ਸਹੀ ਤੇ ਮਿਲਦਾ-ਜੁਲਦਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਪੂਰੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।

		ਜਾਂ			
		ਰਮੇਸ਼ ਸੋਭਾ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨ ਦਿੰਦਾ ਤੇ ਦਬਾ ਕੇ ਰੱਖਦਾ ਹੈ			
	(ii)	ਸੋਭਾ ਗੁਸਤਾਖ, ਮੂੰਹ-ਜ਼ੋਰ ਤੇਜ਼ ਤਰਾਰ, ਜਿੱਦੀ ਹੈ ਤੇ ਉਸਦੇ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਸੰਬੰਧ ਹਨ। ਜਾਂ	2		
		ਇਸਤਰੀ ਦੇ ਤਿੰਨ ਰੂਪ ਧੀ, ਮਾਂ ਤੇ ਸੱਸ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ			
12	(i)	ਕਿਸੇ ਦੋ ਦੇ ਉਤਰ : ਮਲਕ ਭਾਗੋ ਗੁਰੂ ਦੇ ਚਰਨੀ ਲੱਗ ਕੇ ਬੇਹੋਸ਼ ਹੋ ਗਿਆ, ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਛੱਟਾ ਮਾਰਿਆ ਤੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਹੱਥ ਰੱਖ ਕੇ ਕਿਹਾ 'ਵਾਹਿਗੁਰੂ' ਇਸ ਨਾਲ 'ਵਾਹਿਗੁਰੂ' ਸ਼ਬਦ ਟਿਕ ਗਿਆ।	2	4	
	(ii)	ਅਗਿਆਨਤਾ ਕਾਰਨ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਸੁਖੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਸਾਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਜਨਮ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦਾ ਗਿਆਨ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਘਰ-ਘਰ ਲੜਾਈਆਂ ਝਗੜੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਜਾਣ।	2		
	(iii)	ਨਵੇਂ ਸ਼ਹਿਰੀ ਕਵੀ ਲੋਕ-ਗੀਤ ਰਚ ਨਹੀਂ ਰਹੇ। ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਗੱਭਰੂ ਤੇ ਮੁਟਿਆਰਾਂ ਅਜੇ ਵੀ ਰਚ ਰਹੇ ਹਨ, ਨਵੀਂ ਸੱਭਿਅਤਾ ਵਿੱਚ ਇਹ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਜਾਣਗੇ ਇਸ ਲਈ	2		

		ਸੰਭਾਲਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।			
13.		ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਪਿਆਰੇ ਲਈ ਖਿੱਚ ਹੋਵੇ ਉਹ ਉਸਦੇ ਮਿਲਾਪ ਲਈ ਦਿਨ-ਰਾਤ ਲਗਨ ਨਾਲ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ	3	3	ਉੱਤਰ ਸਹੀ ਤੇ ਮਿਲਦਾ ਜੁਲਦਾ ਹੋਣ ਤੇ ਪੂਰਾ ਅੰਕ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।
		ਫ਼ਨੀਅਰ ਦੂਜਿਆਂ ਦਾ ਬੁਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ, ਸ਼ੇਰ ਦੂਜਿਆਂ ਉੱਪਰ ਜ਼ਬਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ, ਬਘਿਆੜ ਦੂਜਿਆਂ ਦਾ ਹੱਕ ਮਾਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹਨ।			
14.		ਇਸ ਨਾਟਕ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਇਸਤਰੀ ਜਾਤੀ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰ ਜੀਵਨ ਜਿਉਣ ਦੀ ਚਾਹ ਉਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ ਨਾਟਕ ਲਿਖੇ ਜਾਣ ਤੋਂ 60 ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਵੀ ਇਹ ਦਰਸਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਪਲਾਟ ਬਹੁਤ ਹੀ ਰੋਚਕ, ਸੁਆਦਲਾ, ਉਤਰਾਵਾਂ-ਚੜ੍ਹਾਵਾਂ ਤੇ ਗੁੰਝਲਾ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਹੈ, ਚੁਸਤ, ਤਿੱਖੇ, ਹਾਸ-ਰਸ ਤੇ ਵਿਅੰਗ, ਤਰਕਸੰਗਤ ਪਾਤਰਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੁਣਾਂ ਕਰਕੇ ਇਹ ਨਾਟਕ ਰੰਗਮੰਚ ਉੱਪਰ ਸਫਲਤਾ ਨਾਲ ਖੇਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਾਂ	3	3	ਉੱਤਰ ਸਹੀ ਤੇ ਮਿਲਦਾ-ਜੁਲਦਾ ਹੋਣ ਤੇ ਪੂਰੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।

		ਨਾਟਕਕਾਰ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਬੇਸ਼ੱਕ ਬਹੁਤ ਉਸਾਰੂ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਤਰਕਸੰਗਤ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਿਆ। ਕਿਸੇ ਇਸਤਰੀ ਦਾ ਹਰ ਥਾਂ ਬਗਾਵਤ ਕਰ ਕੇ ਘਰੋਂ ਨਿਕਲਣਾ ਵੀ ਠੀਕ ਨਹੀਂ। ਇਸਤਰੀ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰਾਹੀਂ ਮਰਦ ਨੂੰ ਇਸ ਹਕੀਕਤ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।	3		
15		ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਕਤਲ ਜ਼ੇਮਸ ਨੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਸਗੋਂ ਉਸੇ ਨੇ ਆਤਮਘਾਤ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਕਤਲ ਦੇ ਸਬੂਤ ਵੀ ਉਸ ਨੇ ਜ਼ੇਮਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਰੱਖੇ ਸਨ, ਸਿਰਫ਼ ਗੁਆਹੀਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦੇਣਾ ਠੀਕ ਨਹੀਂ । ਜਾਂ	3	3	ਉੱਤਰ ਸਹੀ ਤੇ ਮਿਲਦਾ-ਜੁਲਦਾ ਹੋਂਦ 'ਤੇ ਪੂਰੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
		1543 ਈ. ਵਿਚ ਬੀਬੀ ਭਾਨੀ ਦੀ ਮਾਤਾ ਨੇ ਘੁੰਫ਼ਣੀਆਂ ਵੇਚਦੇ ਜੇਠਾ ਜੀ ਵੱਲ ਵੇਖ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਾਦੀ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਵਰ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਜਿਹਾ ਲੜਕਾ ਤਾਂ ਇਹੋ ਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਨਾਂ ਨੇ ਬੀਬੀ ਭਾਨੀ ਦੀ ਉਸ ਨਾਲ ਸ਼ਾਦੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।	3		
16.		ਕਵੀ ਭਾਈ ਵਰ ਸਿੰਘ		5	ਤਿੰਨ ਅੰਕ ਵਿਆਖਿਆ ਤੇ ਦੋ

		ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਕਵਿਤਾ ਟੁਕੜੀ ਜਗ ਤੋਂ ਨਯਾਰੀ ਮੇਰਾ ਪਤਾ ਪੁਸਤਕ ਕਾਵਿ-ਕੀਰਤੀ ਕਾਵਿ-ਕੀਰਤੀ	5		ਅੰਕ ਪ੍ਰਸੰਗ ਦੇ ਹਨ
17	(ੳ)	ਕਿਸੇ ਇਕ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਸਾਰ ਰਾਧਾ ਸੰਦੇਸ਼	5	5	ਕਵੀ ਤੇ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਸਾਰ ਸਹੀ ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਲਿਖਣ 'ਤੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
	(ਅ)	ਹਵਾ ਦਾ ਜੀਵਨ			
	(ੲ)	ਜਲ-ਕਣ			
18				5	
	(ੳ)	'ਸ਼ੋਭਾ-ਸ਼ਕਤੀ' ਨਾਟਕ ਦੇ ਤੀਜੇ ਅੰਕ ਦਾ ਸਾਰ ਜਾਂ	5		ਕਵੀ ਤੇ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਸਾਰ ਸਹੀ ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਲਿਖਣ 'ਤੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
	(ਅ)	ਪਾਤਰ ਦੀਨ ਦਿਆਲ ਕਪੂਰ ਦਾ ਚਰਿੱਤਰ ਚਿਤਰਨ			
19		ਕਿਸੇ ਇਕ ਲੇਖ ਦਾ ਸਾਰ:		5	
	(ੳ)	ਠਾਣੇਦਾਰੀ ਜਾਂ	5		ਕਵੀ ਤੇ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਸਾਰ ਸਹੀ ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਲਿਖਣ 'ਤੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
	(ਅ)	ਸੱਭਿਅਤਾ ਦੇ ਦੋ ਪੱਧਰ			
	(ੲ)	ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਸਾਹਮਣੇ			